

Tisztelt Tanár úr!

Elnézést kérek a zavarásért, de a λ -mentesítéssel kapcsolatban lenne egy pár kérdésem. Tanár úr válasza alapján

1. Ha nincs kezdőszimbólum, akkor nekem kell csinálni pl: $S \rightarrow A|\lambda$.

Válasz: Ez helytelen megállapítás, egy olyan generatív grammatikában, amely nem az üres nyelvet generálja, mindig van kezdőszimbólum, hiszen abból kell elindulni a mondatok levezetése során. Hozzá tartozik az is, hogy attól, hogy van kezdőszimbólum, még lehet üres a generált nyelv. Amennyiben külön nincs említve, a kezdőszimbólum mindig az első szabály baloldalán lévő egyedülálló nemterminális elem.

2. De ha van kezdőszimbólum, akkor nem kell ezt felírnom? ($S' \rightarrow S|\lambda$)

Válasz: Mivel kezdőszimbólum ebben az esetben mindig van, ezért a kérdés értelmezhetetlennek tűnik. Valójában akkor kell új mondatszimbólumot bevezetni, ha az eredetiből levezethető λ ÉS ez az eredeti mondatszimbólum szerepel valamely szabály jobboldalán. Lsd. tanárnő jegyzete..

A levél lényegi része:

Az alábbi megoldások születtek, és arra lennék kíváncsi, hogy jó eredmények születtek-e ill. ha nem kijavítaná-e Tanár úr a hibákat?

1. $S \rightarrow bA|aB$
 $A \rightarrow aB$
 $B \rightarrow bA|\lambda$

$S \rightarrow bA|aB|a$
 $A \rightarrow aB|a$
 $B \rightarrow bA$

2. $S \rightarrow bA|aB$
 $A \rightarrow aB|\lambda$
 $B \rightarrow bA$

$S \rightarrow bA|b|aB$
 $A \rightarrow aB$
 $B \rightarrow bA|b$

Az 1. és 2. feladatnál nem vezettem be új mondatszimbólumot, mert a kezdőszimbólumból nem lehetett levezetni a λ -t.

Válasz: Jól tette, helyesek a megoldások.

3. $S \rightarrow B|SS$
 $A \rightarrow aBc|ADA$
 $B \rightarrow CD|A$
 $C \rightarrow aB|DD|ac$
 $D \rightarrow \lambda|ABB$
-

- $S' \rightarrow S|\lambda$
 $S \rightarrow B|SS|S$
 $A \rightarrow aBc|ac|ADA|AA$
 $B \rightarrow CD|C|D|A$
 $C \rightarrow aB|a|DD|D|ac$
 $D \rightarrow ABB|AB|A$

A környezetfüggetlen nyelvnél azt tanultuk, hogy az S szimbólum nem szerepelhet egyetlen helyettesítési szabály jobb oldalán sem. Helyes-e ez a megoldás?

Válasz: Helyes a megoldás, az $S \rightarrow S$ szabály el is hagyható, de nem baj, ha bennmarad... A gond csak a kísérszöveggel van, rosszul emlékszik, a környezetfüggetlen (2-es típusú) nyelvtannál nem volt ilyen kikötés, csupán az, hogy a szabályoknak $A \rightarrow \alpha$ alakúaknak kell lenniük, ahol $A \in V_N$ és $\alpha \in (V_N \cup V_T)^*$. Környezetfüggőnél kötjük ki, hogy a szabályok $\alpha A \beta \rightarrow \alpha \gamma \beta$ alakúak, ahol $A \in V_N$ és $\alpha, \beta, \gamma \in (V_N \cup V_T)^*$, valamint $\gamma \neq \lambda$, kivéve $S \rightarrow \lambda$, de ekkor S nem szerepelhet egyetlen szabály jobboldalán sem. Az S a kezdőszimbólumot jelöli. Röviden szólva, amennyiben nincs a környezetfüggő (1-es típusú) nyelvtanban λ , akkor szerepelhet S a jobboldalon nyugodtan. Ha van λ , akkor csak S jobboldalán lehet, de ekkor S nem lehet sehosem a jobboldalon.

4. $S \rightarrow DB|aC$
 $A \rightarrow cD|BA$
 $B \rightarrow D|CA$
 $C \rightarrow b|SA$
 $D \rightarrow \lambda|aB$
-

- $S' \rightarrow C|\lambda$
 $S \rightarrow DB|D|B|aC$
 $A \rightarrow cD|c|BA|A$
 $B \rightarrow D|CA|C$
 $C \rightarrow b|SA|A$
 $D \rightarrow aB|a$

Válasz: Ez sajnos nem jó, ugyanis a megoldásban megadott nyelvtan alapján levezethető b :

$$S' \Rightarrow C \Rightarrow b,$$

míg az eredetiből nem, ugyanis

$$S \Rightarrow aC \text{ rögtön zsákutca}$$

$$S \Rightarrow DB \Rightarrow aBB \text{ szintén zsákutca}$$

$$S \Rightarrow DB \Rightarrow B \Rightarrow D \Rightarrow \dots \text{ szintén zsákutca}$$

$S \Rightarrow DB \Rightarrow B \Rightarrow CA \Rightarrow \dots$ szintén zsákutca, mivel C -ből születhet ugyan b , de A nem tűnhet el.

Mivel az S kezdőszimbólum szerepel valamely szabály (itt: C) jobb oldalán, ebben az esetben a C is elhagyható?

Válasz: Nem látom, hogy elhagyta volna valahol is C -t, ami nem baj, mert nem is hagyható el, hiszen belőle nem vezethető le λ . Nem az a fontos, hogy mely szabály jobboldalán jelenik meg a kezdőszimbólum, hanem az a tény, hogy valahol (mindegy hogy hol, csak az, hogy jobb oldalon) megjelenik ÉS levezethető belőle λ . Ekkor kell egy új mondatszimbólumot, vagy másnéven kezdőszimbólumot bevezetni, aminek a jobboldala mindig a régi kezdőszimbólum (itt S) és λ . A megoldás tehát a következő:

$$S' \rightarrow S|\lambda$$

$$S \rightarrow DB|D|B|aC$$

$$A \rightarrow cD|c|BA|A$$

$$B \rightarrow D|CA$$

$$C \rightarrow b|SA|A$$

$$D \rightarrow aB|a$$

5. $S \rightarrow \lambda|AS|bcD$

$$A \rightarrow aC|C$$

$$B \rightarrow BCD|bB$$

$$C \rightarrow \lambda|DD$$

$$D \rightarrow SAC|bbC$$

$S' \rightarrow$ az S szimbólumból λ levezethető, és az S szerepel két szabály (S, D) jobboldalán is, ebben az esetben ilyen alakban kell leírni:

$$S' \rightarrow S|D|\lambda \text{ vagy teljesen rossz úton járok?}$$

Válasz:

"Tévéúton járok

Sajnos néha-néha én,

De bárhová megyek,

Te ott állsz az út végén."

Valóban, beírta a mondatszimbólumot, de nem amiatt, ami

miatt kellett volna. Ha nem S jobboldalán jelentkezne S , akkor is az lenne az új szabály, hogy $S' \rightarrow S|\lambda$, tehát nem azok kerülnek λ mellé a jobboldalra, melyek jobboldalán megjelenik S , hanem csak és kizárólag a régi kezdőszimbólum. Tehát az **Ön megoldása:**

$$S' \rightarrow S|D|\lambda$$

$$S \rightarrow AS|A|S|bcD|bc$$

$$A \rightarrow aC|a|c$$

$$B \rightarrow BCB|BB|bB$$

$$C \rightarrow DD|D$$

$$D \rightarrow SAC|SA|AC|SC|bbC|bb$$

nem jó, a helyes megoldás:

$$S' \rightarrow S|\lambda$$

$$S \rightarrow AS|A|S|bcD|bc$$

$$A \rightarrow aC|a|C$$

$$B \rightarrow BCD|BC|BD|B|bB$$

$$C \rightarrow DD|D$$

$$D \rightarrow SAC|SA|AC|SC|S|A|C|bbC|bb$$

6. Még egyszer elnézést a zavarásért és Nagyon Boldog Új Évet!!!

Válasz: Köszönöm, s viszont kívánom, remélem a vizsga/szigorlat eredménye valóban kellemes élményekkel gazdagítja :)